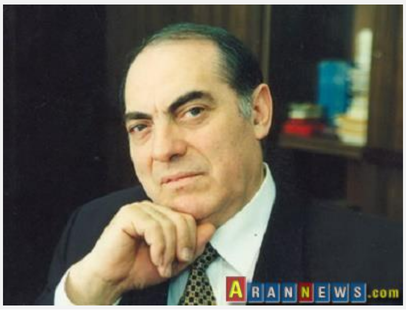

Prezident slahiyytini icra etmi Yaqub Mmmdovun 1992-ci ild ua il bal xalqa mraciti

Bu gn qdim Azrbaycan hri uann ermni silahl qvvlri trfindn ialnn 25 ili tamam olur. Strateq.az 1992-ci ilin mayn 12-d Ali Sovetinin sdri Yaqub Mmmdovun AzTV-nin canl efiri vasitsil xalqa .mracitinin stenoqramn tqdim edir

! ziz hmvtnlrim

Xalqmzn tarixind n ar gnlrdn, n ar anlardan biri olan, bu gn respublikamzda ba vern ar hadislrdn, mn siz bilavasit mracit edrk, obyektiv mlumat vermk istyirm. Bildiyiniz kimi mart aynn vvllrindn balayaraq, ran slam Respublikasnn vasitiliyi il Ermnistanla Azrbaycan arasnda v Dalq Qarabada yaranm mnaqini danq yolu il, siyasi yolla hll etmk n grlr keirilirdi v mkalimlr aparlrd. Bu danqlarn yekunu olaraq, may aynn 6da ran slam Respublikasnn prezidenti aayi Rfsncaninin rsmi dvti il Azrbaycann nmaynd heyti randa .Ermnistan nmaynd heyti il trfli grd itirak etmk n Tehrana yola dd

Tehrana sfrimiz gn planladrlmd . Ancaq biz respublikada yaranm vziyytl laqdar Iran slam Respublikasnn rhbrliyi qarsnda msl qoyduq ki, bu gr bir gnd qurtarmaldr. Ayn 6da randa, Tehran hrind ran slam Respublikasnn rhbrliyi il grdk. Axam is Ermnistann nmaynd heyti rana gldi. Ermnistan nmaynd heyti il bizim grlrimiz ayn 7n shr saat 9a tyin olundu. Ayn 7d saat 9 tamamda ran slam Respublikas prezidentinin iqamtgahnda hr trfin itirak il danqlar baland. Bu danqlar ox kskin, ox grgin, ox mbahisli oldu. Ona gr d danqlar hmin gn qurtara bilmdik, nki myyn bir qrara glib, myyn bir snd imzalamaq mmkn olmad. Ancaq ran slam Respublikasnn prezidenti aayi Rfsncaninin ox byk syi v inadkarl nticsind grlr pozulmad. Grlrin yenidn davam etdirilmsi qrara alnd. Nhayt, ayn 7d btn gn v ayn 7dn 8n ken gec hr iki nmaynd heyti ran slam Respublikas rhbrliyinin bilavasit itirak il danqlar davam etdirdi. Danqlar nticsind bizi qane edn bir snd hazrland v bu snd sasn , Azrbaycan Respublikasnn ox tkidl tlb etdiyi bzi msllr hll olundu v ona gr o msllr bu snd daxil oldu v . bel bir snd imzaland

Bu sndd bizi qane edn v ox tkidl tlb etdiyimiz sas msl ondan ibart idi ki , Ermnistanla Azrbaycan arasnda btn srhdlr boyu, o cmldn Dalq Qarabada, btn mnaqi zonalarnda at dayandrlsn v atimn dayandrlmasna ran slam Respublikasnn mahidilri, elc d Avropada Thlksizlik v mkdalq Mavirsi trfindn gndrilmi mahidilr nzart etsinlr. Snd imzalandqdan sonra biz tcili olaraq Tehrana, tyyar limanna yola ddk v Bakya glmli olduq. Tehranda tyyary minrkn biz mlumat verdilr ki, Ermnistann hrbi qvvlri Lan rayonu trfdn Azrbaycan .razisin hcuma keib, ua trafnda ar dylr gedir v ox grgin vziyyt yaranb

Biz el tyyar limannda rann prezidenti Rfsncaniy bu xbri atdrdq v qti surtd z etirazmz bildirib tlb etdik ki, tcili olaraq Rfsncani TerPetrosyanla laq saxlasn v bu mslnin hll .olunmasn tlb etsin

Tyyar il Bakya gldik. Bak tyyar limannda bizi qarlayan yoldalar mlumat verdilr ki, dourdan Dalq Qarabada v uann trafnda vziyyt ox grginlib v oarada ar dylr gedir. Birbaa dvlt idarsin gldik, respublika Mdafi Nazirliyinin rhbrliyi il laq saxladq, mlumat tlb etdik. Mdafi Nazirliyi rhbrliyinin verdiyi mlumata gr, dourdan da uaya hcum balanb, Ermnistann Gorus rayonu

trfdn is “Qrad” v “Kristal” raketlrdn v digr hrbi texnikadan Lan rayonunun razisi d at . tutulur

Ancaq Mdafi Nazirliyi bizi min etdi ki, bu cr abala, bu cr tvi, bu cr thlky el bir sas yoxdur. nki uada v Lan rayonunda bizim kifayt qdr hrbi gcmz, hrbi sursatmz, texnikamz vardr v .lazmi tdbirlr grlr

Ancaq mn ox narahat idim, ona gr bilavasit uaya zng etdim, uann rhbrliyi il telefon danm oldu v mn mlumat verdilr ki, uada dourdan da ox ar vziyyt yaranb. ua hr trfdn mhasirddir, ermnilrin ox byk hrbi texnikas v canl qvvlri uan Fasilsiz olaraq, at tutublar v gr tcili olaraq .canl qvv v texnika gtirilms, kmk olmasa, uann vziyyti ardr, uann taleyii thlk altndadr

Biz yen Mdafi Nazirliyi rhbrliyi il bu haqda danq apardq, gstri verdik v Mdafi Nazirliyi biz dedi ki, siz onlarn dediyi ox ey qulaq asmayn bu onlarn adtidir. Orada lazmi qvvmiz d var, ,texnikamz da var v yen d uann mdafisi n v srhdlrimizin mdafisi n lazim tdbirlr grrk v .grcyik

Hr yarm saatdan bir mn ua il laq saxlayrdm. Hr df uadan alnan mlumatla Mdafi Nazirliyindn alnan mlumatn bir birin zidd xarakter dadn grrdm. ua il axrnc telefon danm ayn 8d saat 6nn yarsnda oldu. Yen hmin tvili xbrlri mn verdilr, mn d bu mlumat yen Mdafi Nazirliyinin rhbrliyin atdrdm v yen eyni cavablar aldm. Bundan sonra ua il bizim laqlrimiz qrld, he bir laq saxlaya bilmdik. uada olan vziyyt haqqnda yalnz knar mnblrdnAdamdan, Landan, Qubadl ,Fzulidn,Yevlaxdan, Gncdn, Mdafi Nazirliyindn v i. a mlumat ala bildik. Aldmz bu mlumatlarn hams ox ziddiyytli xarakter dayrd, ona gr d biz ox narahat idik v .uann talryi bizi ox narahat edir v dndrrd

Bununla laqdar el hmin axam respublika rhbrliyinin mavirsini ardq, yaranm vziyyti bir daha thlil etdik, mzakir etdik v qti tdbirlr grmk n lazmi tkilatlara, lazmi nazirliklr z gstriimizi, srncammz verdik. Gec saat 1dk Mdafi Nazirliyinin qrargah il, rhbrliyi il fasilsiz telefon danqlarm olub. Onlardan tlb edirdim ki, ua haqqnda, uann taleyi haqqnda mn dqiq mlumat versinlr. Hr df mn eyni cavab verirdilr ki, ua bizim limizddir, uann mdafiilri qhrmanlq gstrirlr, uaya lazmi kmk gstrilir, htta hrbi vertolyotlardan, hrbi tyyarlrdn istifad olunur v uann yaxnlna glmi ermni hrbilri, onlarn silahl qvvlri, texnikas iki kilometr uadan .knara atlb. Bu axrnc mlumat Mdafi Nazirliyi mn gec saat 1 d vermidir

Ancaq yen d mnd daxili bir narahatlq var idi. Mn bu mlumatlara inana bilmirdim. nki Adamdan, Landan, Qubadldan gln mlumatlar mn daha inandrc tsir balayrd. Hmin .mlumatlara gr is uada vziyyt ar olaraq qalrd

Yalnz gec saat 3- ilmi olard, mn mlumat gldi ki, o mlumatlar ki, siz Mdafi Nazirliyindn v baqa mnblrdn verirlr, onlara inanmayn. ua ermnilr verilib. Bu mnimn ox dhtli oldu. ox ar idi bu mlumat eitmk. Mn buna inana bilmirdim. Nec ola bilrdi ki, bel asanlqla ua ermnilr verilsin? Mn yen Mdafi naziri Rhim Qazyev il dandm. O mn dedi ki, o da indi bel bir mlumat alb, ancaq bu mlumata inanmr indi tcili Yevlax rayonuna gedir. Orada laq .saxlayacaq, mlumat dqiqldirib mn xbr verck

قدرت گرفته از پرتال شمس - ITShams.ir

Tkid etdim ki, mn d el gec Yevlaxa getmk istyirm, bir yerd gedk. Ancaq Rhim Qazyev mn dedi ki, sizin indi Yevlaxa getmyiniz ehtiyac yoxdur, mn xahi edirm siz Bakda olun v mn oradan siz trafl mlumat vercym. Mn yen d rayonlarla laq saxladm, yen d aldq ki, dqiq mlumat alaq .Ancaq gln mlumatlarn hams yen ziddiyytli idi v bu mlumatlarn .obyektivkiyin mnd daxili he bir inam yox idi

Nhayt, gec saat 4d mn respublikann btn rhbr iilrini dvt etdim v burada gen mavir keirdik. Bu mavird Mdafi Nazirliyinin rhbrliyindn ahin Musayev, daxili ilr nazirinin birinci mavini Ramiz Mmmdov, milli thlksizlik naziri lhseyn Hseynov, Nazirlr Kabinetinin sdri vzifsini icra edn Feyruz Mustafayev v baqalar yaranm vziyytd haqqnda mlumat verdilr. Msl dqiq mzakir olundu, konkret taprqlar, gstrilr v uann nyin bahasna olursa-olsun mdafi edilmsi, ld saxlnmas haqqnda srncamlar verildi. Bu mavird d Mdafi Nazirliyinin nmayndsi bizi yen .min etdi ki, uada indi iddtli dylr gedir biz uan ldn vermmiik, ua bizimdir

Bunlara baxmayaraq, mn gec ox byk narahatlq, tvi hissi il ran Respublikasnn prezidenti Rfsncaniy, Trkiynin Ba naziri Sleyman Dmirl, Rusiya hrbi naziri Qaraova v baqalartna zng vurub mracit etdim, yaranm vziyytl onlar tan etdim v onlardan tlb etdim, xahi etdim ki, tcili tdbirlr grsnlr v bu mharib dayandrlsn. uann ermnilr trfindn zbt olunmas Azrbaycabn xalq n ox byk zrb olar v bu regionda onsuz da grgin olan vziyyti el bir dhtli vziyyt gtirib .xarar ki, onun qarsn he bir qvv il almaq olmaz

Bu danqlardan sonra shr yaxn zm bilavasit tyyar il Yevlax hrin getdim, orada bizim hrbi hissnin nmayndlri il grdm, lazmi gstrilr verdim v artq orada mn mlum oldu ki, mdafi naziri Rhim Qazyev Yevlaxda olub v oradan Gncy gedib. Mn is oradan bilavasit hadis yerlrin - Adama yollandm.Adama hrbi hissnin komandirlrini dvt etdim, bizim orada olan nmayndlri, ictimaiyytin nmayndlrini, qonu rayonlardan hrbi hissnin komandirlrini dvt etdik v orada mslni thlil etdik, yaranm vziyyti yerind yrndik. Biz mlumat verdilr ki, ua il he bir laq yoxdur v ox gman ki, uada bizim hrbi qvvlr qalmayb. Bu vaxt Quliyev familiyal bir hbi gldi. Mn dedilr ki, uadan axrnc xanlardan biri bu yolda olub v yax olar ki, mn onunla grm. Mn o yolda qbul etdim, oninla shbt etdim. O mn dand ki, uadan bizim hrbi qvvlr ayn 7-dn 8-n ken gec xmaa balayblar v uada ayn 8-d bizim ox az miqdarda hrbi qvvlrimiz, z d yerli milis batalyonu v yerli mdafi batalyonu qalb. Qalan qvvlr is ayn 7-dn 8-n ken gec v ayn 8-dn etibarn uadan tdricn xmaa balayblar. O mn dedi ki, uan axrnc trk ednlrdn biridir v saat .9-a ilmi Azrbaycann hrbi qvvlrindn uada demk olar ki, he kim qalmamd

Bu xbr mni yen sarstd. Bu byk bir dht idi. Bu, byk bir flakt idi. Bu hrkt -hrbi qvvlrin, mdafi qvvlrinin he bir mqavimt gstrmdn, ny grs uan bel asanlqla trk edib ermnilr vermsi mn qar yox, Azrbaycan rhbrliyin qar yox, Azrbaycann qhrmanlq tarixin, Azrbaycan xalqnn bu gnn v glcyin byk satqnlq, xyant, alaqlq v n desniz buna aid mfhumlar burada iltmk olar, -idi. .Mn buna ayr qiymt ver bilmirm v vermk mmkn deyil

Btn bunlara baxmayaraq, bu xbrin bizi sarstmasna baxmayaraq, biz yen unn hrbi hisssinin komandirlri il, rayonun rhbrliyi il, bilavasit bu i cavabdeh olan xslrl geni mavir keirdik. Tdbirlr ilyib hazrladq v qti gstri verdik ki, nyin bahasna olursa olsun ua bu gn qaytarlmaldr. Mn el oradanAdamdan Trkiynin Ba baziri Sleyman Dmirl il bir daha telefonla dandm, yaranm vziyyt haqqnda ona mlumat verdim v xahi etdim, tlb etdim ki,

قدرت گرفته از پرتال شمس - ITShams.ir

.xalqmzn bu ar gnlrind, bu ar anlarnda Trkiy btn imkanlardan istufad edib biz kmk etsin

Qradan Gncy yola ddm. Gncd qrargahn geni iclasn keirdik. Orada mn hrbi hisslrin komandirlri il grdm. Bu haqda siz bu gn trafl mlumat vermk firkim yoxdur. Qti tlblr qoyduq, qti tdbirlr gdk ki, biz kmk olunmaldr v ua qaytarlmaldr. Mn Gncy glrkn artq mdafi nazirimiz buradan getmidi. Mn veriln mlumata gr, Moskvaya getmidi. Mn gec il qaytdm Bakya, burada respublika rhbrliyinin geni iclasn ardq. Gec saat 2-dk respublikada olan btn ictimai-siyasi partiyalarn, tkilatlarn rhbrliyinin itirak il respublika rhbrliyinin geni iclas odu, yaranm vziyyt thlil olundu. Alnm obyektiv mlumatlar yoldalara atdrdq v burada Mdafi Nazirliyinin nmayndsi yen qti surtd bildirdi ki, uan almq, ua bizim limizddir. Mn burada yen qeyd etdim ki, Allah elsin bel olsun, ancaq bu mlumatn obyektivliyin v .dzgnlyn mn inanmram

Btn bunlara baxmayaraq, Mdafi Nzirliyinin mtbuat idarsi ayn 9-da v 10-da btn gn bel mlumatar verdi ki, uada ar dylr gedir v uan biz ldn vermmiik. Ancaq ayn 9-da v 10-da uan trk etmi hrbi hisslrin nmayndlri il v uann bzi rhbr iilri il mnim grm Adamda Quliyev yoldan mn verdiyi bu mlumat bir daha tsdiq etdi ki, uada ayn 8-d bizim hrbi hisslr demk olar ki, qalmamd v o da ermnilr trfdn olan gcl hcumun, atin qabanda mqavimt gstr bilmycyini .baa db oran trk etmy mcbur oldu. ua demk olar ki, mqavimtsiz ermnilr verildi

Bu n qdr ar olsa da, n qdr dhtli olsa da ,n qdr facili olsa da, bizim inammz qrmayb. Biz btn tdbirlri, btn respubliklann imkanlarn sfrbr etmiik v sfrbr edirik ki, uan bu gnlrd qaytaraq, uada Azrbaycann mvqelrini mhkmlndirk. Mni narahat edn fikrimi, ryimi, mnliyimi didn odur ki, Daaltda olan satqnlq, xyant, Xocalda olan xyant, rfsizlik, Malbylid, Quularda olan xyant mnviyyatmz, xalqmzn mnviyyatn, bizim tariximizi, bu gnmz v glcyimizi bel xyantkarlqla damalayanlar… Bunlar akar olunmaldr. Xalq bunlar bilmlidir v nhayt, z szn demlidir. Bunlar z layiqli czasn almaldr. Bu bizim tariximiz n d, bu gnmz n d, glck nsillrimiz n d vacibdir. Mn bu gnlrd Dalq Qarabada, uada, srhd rayonlarmzda ba .vermi hadislr haqqnda siz real, obyektiv mlumat verdim

.Azrbaycan Televiziyasnn CANLI EFR. 12 may 1992-ci il

…P.S. ua 25 ildir ermni ial altndadr

X.SFROLU

قدرت گرفته از پرتال شمس - ITShams.ir